

## ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

## ΣΚΗΝΗ Α'.

Τὸ Δάσος.

Εισέρχεται ὁ ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΣ καὶ ἡ ΟΔΡΙΑ.

ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΣ. Θὰ εὐρωμεν τὴν κατ'ἀλληλὸν στιγμὴν Ὀδρία, ὑπομονὴ ἀγαπητὴ Ὀδρία.

ΟΔΡΙΑ. Μὰ τὸν θεὸν ὁ παππᾶς ἦτο πολὺ καλὸς, κ' ὅς λέγει ὅσα θέλει ὁ γερο-ἀφέντης.

ΓΕΛΩΤ. Εἶνε ἕνας ἀθλίος αὐτὸς ὁ παππᾶς Ὀλβιέρος Ὀδρία, ἕνας παπ-πατρέχης. Ἀκουτε Ὀδρία, ἐδῶ εἰς τὸ δάσος εἶνε ἕνας νέος ὁ ὁποῖος ἔχει ἀξιώσεις διὰ σέ.

ΟΔΡ. Ναι, ἡξεύρω ποῖος εἶνε· δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα εἰς ἐμέ· νὰ ἔρ-χεται ἐκεῖνος ποῦ λέγεις.

ΓΕΛ. Εἶνε διασκεδάσις! δι' ἐμέ νὰ βλέπω ἕνα βλάχον. Μὰ τὸν θεὸν πολλὰς ἀμαρτίας ἔχομεν νὰ πληρώσωμεν ἡμεῖς οἱ ἔξυπνοι· εἰμῶθα ἡναγ-κασμένοι νὰ περιπακίζωμεν· δὲν εἰμποροῦμεν νὰ κάμωμεν διαφορετικά.

Εισέρχεται ὁ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ. Καλὴ σπέρα Ὀδρία.

ΟΔΡΙΑ. Ὁ θεὸς μαζί σου Γουλιέλμο.

ΓΟΥΛ. (πρὸς τὸν γελωτοποιόν.) Καλὴ σπέρα κύριε.

ΓΕΛ. Καλὴ σπέρα φίλε μου. Φόρεσε, φόρεσε τὸ κάλυμμά σου σὲ πα-ρακαλῶ. Πόσον χρόνων εἶσαι;

ΓΟΥΛ. Εἴκοσι πάντε, κύριε.

ΓΕΛ. Ὁριμος ἡλικία. Γουλιέλμος ὀνομάζεται;

ΓΟΥΛ. Γουλιέλμος κύριε.

ΓΕΛ. Ὁραῖον ὄνομα. Ἐδῶ εἰς τὸ δάσος ἐγεννήθης;

ΓΟΥΛ. Ναι, κύριε, δόξα νᾶχῃ ὁ θεός.

ΓΕΛ. Δόξα νᾶχῃ ὁ θεός, καλὴ ἀπόκρισις. Εἶσαι πλούσιος;

ΓΟΥΛ. Ἔ, ἔτσι κ' ἔτσι, κύριε.

ΓΕΛ. Τὸ ἔτσι κ' ἔτσι εἶνε καλὸ, πολὺ καλὸ, ἐξαιρετικῶς καλόν· καὶ θυμῶς δὲν εἶνε εἶνε ἔτσι κ' ἔτσι· εἶσαι ἔξυπνος;

ΓΟΥΛ. Ἐγὼ ἀρετούτσικο μυαλὸ, κύριε.

ΓΕΛ. Μὰ τὸ ναι, ὁμιλεῖς καλᾶ. Τώρα ἐνθυμοῦμαι ἕνα γνωμικόν. αὗο τραλλὸς νομίζει ὅτι εἶνε φρόνιμος, ἀλλ' ὁ φρόνιμος ἡξεύρει ὅτι εἶνε τραλ-λός. Ὅτε ὁ εἰδωλολάτρης φιλόσοφος ἐπεθύμει νὰ φάγῃ σταφύλια, ἤνοιγε

1 His meat and drink to me to see a clown εἶνε φαγοπότι δι' ἐμέ νὰ βλέπω χωρὶς κόν.

τὰ χεῖλη καὶ τὰ ἔθεται εἰς τὸ στόμα, θέλω νὰ δείξῃ διὰ τούτου, ὅτι τὰ στυφύλια ἔχειν διὰ νὰ τρώγωνται καὶ τὰ χεῖλη διὰ νὰ ἀνοίγωνται· (δαικνύων τὴν Ὀδρίαν). Ἀγαπᾷς αὐτὴν τὴν κόρην;

ΓΟΥΑ. Ναι, κύριε;

ΓΕΑ. Δός μου τὸ χεῖρ σου. Ξεύρεις γράμματα;

ΓΟΥΑ. Ὁχι, κύριε.

ΓΕΑ. Λοιπὸν μάθε τοῦτο ἀπὸ ἐμένε. Τὸ ἔχειν εἶνε ἔχειν, διότι λέγεται σχῆμα ρητορικόν, ὅταν πρὸν χονόμενον ἀπὸ κύπελλον ἐντὸς ποτηρίου, κενόναι τὸ ἐν καὶ γεμίζει τὸ ἄλλο· διότι ὅλοι οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦσιν ὅτι τὸ ipse σημαίνει αὐτός· σὺ ὁμῶς δὲν εἶσαι ipse, διότι ἐγὼ εἰμαι αὐτός.

ΓΟΥΑ. Ποῖος αὐτός;

ΓΕΑ. Αὐτός ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ πάρῃ αὐτὴν τὴν γυναικα. Λοιπὸν, βλάχε ἄφες, ὅπερ κοινῶς λέγεται, πικριότης, τὴν συναναστροφὴν, ἢ καθὼς λέγουν εἰς τὴν χυδία, τὴν συντροφίαν τοῦ θήλεος τούτου προσώπου, ἢ ὅπως κοινῶς λέγεται, τῆς γυναικὸς αὐτῆς. Τοῦτέστι, ἄφες τὴν συναναστροφὴν τοῦ θήλεος τούτου, εἰδαμὴ εἶσαι χαμένος βλάχε, ἢ διὰ νὰ τὸ κατελάθῃς καλλίτερον, ἀποθνήσκεις· ἦτοι θὰ σὲ φονεύσω, θὰ σὲ ἐξοντώσω, θὰ μεταφέρω τὴν ζωὴν σου εἰς τὸν θάνατον, τὴν ἐλευθερίαν σου εἰς τὴν δουλείαν, θὰ μεταχειρισθῶ κατὰ σοῦ φαρμάκι, ραβδισμοὺς, μαχαίρι· θὰ συγκροτήσω ἐναντίον σου κόρυμ, θὰ σὲ ποδοπατήσω διὰ τῆς πολιτικῆς, θὰ σὲ φονεύσω μὲ ἑκατὸν πεντήκοντα τρόπους. Τρέμε λοιπὸν, καὶ φύγε.

ΟΔΡ. Φύγε Γουλιέλμε.

ΓΟΥΑ. Ὁ θεὸς νὰ σ' ἔλῃ χαρούμενο κύριε. (Ἐξέρχεται.)

Ἐισέρχεται ὁ ΚΟΡΙΝΟΣ.

ΚΟΡΙΝΟΣ. Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία μὰς σὲ ζητοῦν. Ἐλθε, γρήγορα, γρήγορα.

ΓΕΑ. Τρέχα, τρέχα Ὀδρίκα! σὲ ἀκολουθῶ. (Ἐξέρχονται.)

## ΣΚΗΝΗ Β΄.

Τὸ Δάσος.

Ἐισέρχονται ὁ ΟΡΑΛΛΑΝΔΟΣ καὶ ὁ ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ.

ΟΡΑΛΛΑΝΔΟΣ. Εἶνε δυνατόν μὲ τόσον μικρὰν γνωριμίαν νὰ συμπληρώτῃς πρὸς αὐτὴν; εὐθὺς ὡς τὴν εἶδες νὰ τὴν ἀγαπήσῃς; εὐθὺς ὡς τὴν ἠγάπησας καὶ νὰ τὴν ζητήσῃς, καὶ ζητηθεῖσθαι νὰ συναινέσῃ; καὶ θὰ ἐπιμείνῃς νὰ τὴν συζευχθῇς;

ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ. Μὴ συζητᾷς οὔτε περὶ τοῦ ἀπεισιδέπτου τοῦ πράγματος, οὔτε περὶ τῆς πενίης τῆς, οὔτε περὶ τῆς μικρῆς ἡμῶν γνωριμίας, οὔτε

περὶ τῆς ἐσπευσμένης ἐρωτικῆς μου ἐξομολογήσεως, οὔτε περὶ τῆς τα-  
χείας συναινέσεώς της· ἀλλ' εἶπε μετ' ἐμοῦ μὲν ὅτι ἀγαπῶ τὴν Ἀλιέναν  
μετ' αὐτῆς δὲ ὅτι μὲ ἀγκιπῶ, καὶ συμφώνητον μετ' ἀμφοτέρων ἵνα δυνη-  
θῶμεν νὰ συζευχθῶμεν. Τοῦτο θ' ἀποδῶ ὑπὲρ σοῦ, διότι θὰ σοὶ παραχω-  
ρήσω τὸν πατρικὸν οἶκον, καὶ πάντα τὰ εἰσοδήματά τοῦ γέροντος σὺ Ρο-  
λάνδου, ἐγὼ δὲ θὰ ζήσω καὶ θὰ ἀποθάνω ἐδῶ ὡς ποιμὴν.

ΟΡΑ. Συγκατατίθεμαι. Ἄς τελεσθῇ αὖριον ὁ γάμος σου· θὰ προσκα-  
λέσω τὸν δοῦκα καὶ πάντας τοὺς εὐτυχεῖς ὀπκδούς του. Ὑπαγε νὰ προσ-  
τοιμάσῃς τὴν Ἀλιέναν, διότι ἔρχεται ἡ Ροζαλίνδα μου.

Εἰσέρχεται ἡ ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ.

ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ. Ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλάττῃ ἀδελφέ.

ΟΑΒΙΕΡΟΣ. Καὶ σὲ ὡραίαν ἀδελφή.<sup>1</sup>

ΡΟΖ. Πόσον λυποῦμαι, ἀγκιπητέ μου Ὁρλάνδε νὰ βλέπω τὴν καρδίαν  
δεδεμένην μὲ ἐπίδεσμον.

ΟΡΑ. Εἶνε ὁ βραχίον μου.

ΡΟΖ. Ἐνόμιζον ὅτι τὴν καρδίαν σου εἶχον πλήξει ἐνοχὸς λέντορος.

ΟΡΑ. Ἐτραυματίσθη, ἀλλ' ὑπὸ δρῦακλων γυναικός.

ΡΟΖ. Σοὶ εἶπεν ὁ ἀδελφός σου πόσον καλῶς προσεποιήθη ὅτι ἐλιπο-  
θύμησα ὅτε μοὶ ἔδειξε τὸ μανδύγιόν σου;

ΟΡΑ. Ναί, καὶ θαύματα ἔτι μεγαλείτερα.

ΡΟΖ. Ἄ, ἐννοῶ τί ὑπαινίσσεται· νὰ εἶνε ἀληθές· πρὸς τὴν ταχύτητά τοῦ  
πρόγματος τούτου δύο μόνον δύνανται νὰ παραβληθῶσι· ἡ κριμαχία καὶ τὸ  
θρῆσκον ἐκεῖν ολόγιον τοῦ Κρίσσκρος· «Ἦλθον, εἶδον ἐνίκησα»· διότι εὐθύς ὡς  
ὁ ἀδελφός σου καὶ ἡ ἀδελφή μου συνηντήθησαν παρετήρησαν ἀλλήλους,  
εὐθύς ὡς παρετηρήθησαν ἠγαπήθησαν, εὐθύς ὡς ἀγαπήθησαν ἐστένανξαν,  
εὐθύς δ' ὡς ἐστένανξαν ἐζήτησαν νὰ μάθωσι τὸν λόγον, εὐθύς δ' ὡς ἔμα-  
θον τὸν λόγον ἐζήτησαν καὶ τὴν θεωρείαν· διὰ τῶν βαθμίδων τούτων  
κατεσκεύαζαν κλίμακα ἀγούσαν πρὸς τὸν γάμον, καὶ τὴν ὁποῖαν ν' ἀνα-  
βῶσιν ἀμέτῳ· εὐρίσκονται εἰς ἀληθῆ ἐρωτικὸν ἀνταρκασιὸν καὶ θὰ ἐνω-  
θῶσι, οὐδὲ ρόπαλα δύνανται νὰ τοὺς χωρίσωσι.

ΟΡΑ. Αὖριον θὰ συζευχθῶσι καὶ θὰ καλέσω τὸν δοῦκα εἰς τοὺς γά-  
μους. Ἀλλὰ πόσον πικρὸν εἶνε νὰ βλέπῃ τις τὴν εὐτυχίαν διὰ τῶν δρῦακ-  
λων ἄλλου. Ὅσον μεγαλειότεραν θλίψιν θὰ αἰσθάνομαι αὖριον, τόσον εὐτυ-  
χεστέρον θὰ θεωρῶ τὸν ἀδελφόν μου, ὡς ἀπολαύσαντα ὅ,τι ἐπεθύμει.

ΡΟΖ. Καὶ μήπως δὲν δύναιται αὖριον νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τῆς Ροζαλίν-  
δας σου;

<sup>1</sup> And you fair sister. Ὁ Janhson μετέβαλε τὴν γραφὴν εἰς and you and your fair sister. Σὲ καὶ τὴν ὡραίαν ἀδελφήν σου· ἀλλ' ὁ Ὀλιδιέρος ἀπαρίνευσε συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ὁρλάνδου καὶ θεωρεῖ τὸν Γανυμήδην ὡς τὴν Ροζαλίνδιν.

ΟΡΑ. Δὲν δύναμαι πλέον νὰ ζῶ διὰ τῆς φαντασίας.

ΡΟΖ. Δὲν θὰ σὲ βαρύνω ἐπὶ πλέον μὲ κενούς λόγους. Μάθε λοιπὸν παρ' ἐμοῦ, διότι τώρα θμιλῶ σπουδαίως, ὅτι ἤξεύρω ὅτι εἶσαι ἀνὴρ πολλῆς ἀξίας. Δὲν λέγω τοῦτο διὰ νὰ σὲ κάμω νὰ συλλάβῃς καλὴν ιδέαν περὶ τῶν γνώσεών μου λέγουσα ὅτι ἤξεύρω τί εἶσαι, οὐδὲ ζητῶ νὰ μὲ ἐκτιμῇς περισσότερο, παρ' ἔσον ἀρχαῖ διὰ νὰ πιστεύσῃς εἰς τοὺς λόγους μου πρὸς τὸ συμφέρον σου καὶ ὅχι πρὸς ἰδίαν μου τιμὴν. Πίστευτον λοιπὸν, ἂν σοὶ ἀρέσκῃ, ὅτι δύναμαι νὰ πράξω παρὰδοξα πράγματα. Ἡμὴν τριετὴς τὴν ἡλικίαν ὅτε ἤρχισα νὰ συνκιναστρέφομαι μάγον πινά, ὅστις ἐγίνωσκε κάλλιστα τὴν τέχνην του, τέχνην ἣτις οὐδὲν εἶχε τὸ ἀξιοποιῶν. Ἄν ὁ πρὸς τὴν Ροζαλίνδαν ἔρωσ σου εἴνε τόσον ἐγκάρδιος ὅσον δεικνύει τὸ ἦθος σου, θὰ νυμφευθῇ αὐτήν, ὅτε καὶ ὁ ἀδελφός σου θὰ νυμφευθῇ τὴν Ἀλιέναν. Ἡξεύρω εἰς ποίας δυσχερεῖς ἐρρηψαν αὐτὴν ἡ τύχη, ἔχω ὅμως τὴν δύναμιν ἂν δὲν σοὶ φαίνεται τοῦτο ἄτοπον, νὰ παρουσιάσω αὐτήν ἐνώπιόν σου, ὑπὸ τὴν ἀνθρωπίνην αὐτῆς μορφήν, ἄνευ οὐδενὸς κινδύνου.

ΟΡΑ. Σπουδαίως ὁμιλεῖς;

ΡΟΖ. Ναι μὰ τὴν ζωὴν μου, τὴν ὁποῖαν ἀγαπῶ περιπαθῶς, ἂν καὶ λέγω ὅτι εἶμαι μάγος. Φόρετε λοιπὸν τὰ καλλίτερά σου ἐνδύματα καὶ προσκάλεσον τοὺς φίλους σου, διότι ἂν θέλῃς νὰ νυμφευθῇς αὐρίον, νυμφεύεσθαι, καὶ μάλιστα μετὰ τῆς Ροζαλίνδας, ἂν ἐπιθυμῇς. Ἰδοὺ ἔρχεται ἡ ἐρωμένη μου μετὰ τοῦ ἐρχστοῦ τῆς.

Εἰσέρχεται ὁ ΣΙΑΒΙΟΣ μετὰ τῆς ΦΟΙΒΗΣ.

ΦΟΙΒΗ. Μοῦ ἔκχμας μίχ μεγάλη χωριτικὰ νῆε νὰ δείξῃς τὸ γράμμα ποῦ σοῦ ἔγραψα.

ΡΟΖ. Ὅλίγον μὲ μέλλει ἂν τὸ ἔδειξαι προσπαθῶ νὰ φαίνομαι ἀλαζών καὶ ἀπολίτευτος μαζί σου. Ἀκολουθεῖσαι ἀπὸ πιστὸν ποιμένα· στρέψε τὸ βλέμμα πρὸς αὐτὸν καὶ ἀγάπη τον, διότι σὲ λατρεύει.

ΦΟΙΒ. Εἶπέ καλὲ βοσκὴ εἰς τὸν νέον τοῦτον, τί θὰ εἴπῃ ἔρως.

ΣΙΑ. Ἐρως θὰ εἴπῃ, νὰ εἴνῃ τις ὅλος στεναγμὸς καὶ δάκρυα, καὶ ἔτσι εἶμαι διὰ τὴν Φοίβην.

ΦΟΙΒ. Καὶ ἐγὼ διὰ τὸν Γανυμήδην.

ΟΡΑ. Κ' ἐγὼ διὰ τὴν Ροζαλίνδαν.

ΡΟΖ. Κ' ἐγὼ διὰ καμρίν γυναικα.

ΣΙΑ. Θὰ εἴπῃ νὰ εἴνε κανεὶς ὅλος πίστις καὶ ἀφοσίωσις καὶ ἔτσι εἶμαι διὰ τὴν Φοίβην.

ΦΟΙΒ. Κ' ἐγὼ διὰ τὸν Γανυμήδην.

ΟΡΑ. Κ' ἐγὼ διὰ τὴν Ροζαλίνδαν.

ΡΟΖ. Κ' ἐγὼ διὰ καμρίν γυναικα.

ΣΙΑ. Θὰ εἴπῃ νὰ εἴνῃ τις ὅλος φαντασία, πάθος, ἐπιθυμία, λατρεία,

ἀφροσύνης, σέβας, ὕλος ταπεινότης, ὑπομονή, ἀνυπομονησία, ὕλος ἀγνότης, δοκιμασίαι καὶ προσοχή.<sup>1</sup> καὶ ἔτι εἶμαι διὰ τὴν Φοίβην.

ΦΟΙΒ. Καὶ ἐγὼ διὰ τὸν Γανυμήδην.

ΟΡΑ. Καὶ ἐγὼ διὰ τὴν Ροζαλίνδην.

ΡΟΖ. Καὶ ἐγὼ διὰ καυμίν γυναικα.

ΦΟΙΒ. Τότε, δικτὶ μὲ κατακρίνεις πῶς σὲ ἀγαπῶ ;

ΣΙΑ. (πρὸς τὴν Φοίβην.) Τότε δικτὶ μὲ κατακρίνεις πῶς σὲ ἀγαπῶ ;

ΟΡΑ. Τότε δικτὶ μὲ κατακρίνεις πῶς σὲ ἀγαπῶ ;

ΡΟΖ. Εἰς ποῖον λέγεις ἀδικτὶ μὲ κατακρίνεις πῶς σὲ ἀγαπῶ ;

ΟΡΑ. Εἰς ἐκείνην ἣτις δὲν εἶνε ἐδῶ καὶ δὲν ἀκούει.

ΡΟΖ. Πάύσατε πλέον αὐτὰ, σὴς παρρηκλῶ· ὁμοιάζουσι πρὸς ὠρυγμοὺς λύκων Ἰσλανδικῶν ὠρυομένων κατὰ τῆς σελήνης. (Πρὸς τὸν Σιλβιον.) Θὰ σὲ συνδράμω ἂν δυνήθῃ. (Πρὸς τὴν Φοίβην.) Θὰ σὲ ἡγάπων ἂν ἡδυνάμην. Αὔριον ἔλθετε πάντες εἰς συνάντησίν μου. (Πρὸς τὴν Φοίβην.) Θὰ σὲ νυμφευθῶ ἂν ποτε λάβω γυναικα, θὰ νυμφευθῶ δὲ αὔριον. (Πρὸς τὸν Ὁρλάνδον.) Θὰ σὲ ἐκνοποιήσω ἂν ποτε ἐκνοποιήσω ἄνδρα, θὰ νυμφευθῆς δὲ αὔριον. (Πρὸς τὸν Σιλβιον.) Θὰ σὲ εὐχριστήσω ἂν ὅ,τι σοῦ ἀρέσκει σὲ εὐχρισταί. Θὰ νυμφευθῆς αὔριον ; (Πρὸς τὸν Ὁρλάνδον.) Ἄν ἀγαπᾷς τὴν Ροζαλίνδαν ἔλθε εἰς συνάντησίν μου. (Πρὸς τὸν Σιλβιον.) Ἄν ἀγαπᾷς τὴν Φοίβην, ἔσο ἀκριδής. Μὰ τὸν ἔρωτα, ὃν πρὸς οὐδεμίαν γυναικα τρέφω θὰ εἶμαι κ' ἐγὼ ἀκριδής εἰς τὴν συνάντησιν ἡμῶν. Χαίρετε. Ἀλλάξτε γνώσιν τῶν ὁδηγίων μου.

ΣΙΑ. Ἄν ζήτω δὲν θὰ λείψω.

ΦΟΙΒ. Οὐτ' ἐγώ.

ΟΡΑ. Οὐτ' ἐγώ (ἐξέρχονται.)

## ΣΚΗΝΗ Γ'

Τὸ δάσος

Εἰσέρχεται ὁ ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΣ καὶ ἡ ΟΔΡΙΑ

ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΣ. Αὔριον εἶνε ἡ φαιδρά ἡμέρα· αὔριον θὰ στεφανώσομεν.

ΟΔΡΙΑ. Τὸ ἐπιθυμῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδίαν καὶ πῶς δὲν εἶνε ἄσπερνο πρᾶγμα νὰ ἐπιθυμηθῇ κενεῖς νὰ ἀποκατασταθῇ. Ἐρχονται δύο ἀκόλουθοι τοῦ ἐξόριστου δουκός.

Εἰσέρχονται δύο ἀκόλουθοι

<sup>1</sup> Observance respect. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἡ λέξις observance ἀπαντᾷ δὲς. Πολλοὶ ἐθεώρησαν ἐσφαλμένην τὴν ἐπανάληψιν τῆς λέξεως προτείναντες ἀντ' αὐτῆς τὰς λέξεις obeisance, docility, perseverance, endurance, deservance καὶ devotion. Ἐκ πλεον τούτων αἱ λέξεις perseverance καὶ endurance καρτερία καὶ ὑπομονή, φαίνονται καταλληλότεραι.

Α' ΑΚΟΛΟΥΘΟΣ (πρὸς τὸν Γελοιοποιόν.) Καλῶς σὲ ἤδραμεν, ἀξιότιμε φίλε.

ΓΕΛ. Καλῶς ἦλθετε. Καθίστε, καθίστε, καὶ τραγωδήσατε.

Β' ΑΚΟΛ. Εἵμεθα εἰς τὰς διατρυγὰς σου· κάθισε εἰς τὸ μέτον.

Α' ΑΚΟΛ. Θὰ τραγωδήσωμεν ἀμέσῳ· χωρὶς νὰ βήχωμεν καὶ νὰ πτύωμεν, ἢ νὰ λέγωμεν ὅτι εἵμεθα βρυγχνοὶ, ἅτινα εἶνε συνήθη προοίμια κακῆς φωνῆς;

Β' ΑΚΟΛ. Ναὶ καὶ οἱ δύο εἰς τὸν αὐτὸν τάιον, ὅπως δύο ἀθίγγανοι ἐπὶ ἑνὸς ἵππου.

ΑΣΜΑ

Ἐνας νεὺς μὲ τὴν καλὴν του, ζευγαράκι περιστό,  
ἔτραχαν μέσ' ἔς τὰ χωράφια, χω χω χω καὶ νινινώ

\*Ἦταν ἄνοιξι, ποὺ κάνουν ἀρραβῶνες καὶ χαρὲς,  
ὅπου τὰ πουλάκια ψάλλουν ψίτ ψίτ ψίτ μέσ' ἔς τῆς φωλιᾶς,

Μέσ' ἔς τῶν χωρσιῶν ταυλάκια οἱ ἀργάτες μὲ χαρά,  
ἦταν ὅλοι ξαπλωμένοι χαχαχά καὶ νινινά.

\*Ἦταν ἄνοιξι, ποὺ κάνουν ἀρραβῶνες καὶ χαρὲς,  
ὅπου τὰ πουλάκια ψάλλουν ψίτ ψίτ ψίτ μέσ' ἔς τῆς φωλιᾶς.

Τὸ τραγοῦδι ἀρχινοῦνε ὅλοι τους μὲ μιὰ φωνή,  
«ἡ ζωὴ λουλούδι εἶνε» χαχαχά καὶ νινινά.

\*Ἦταν ἄνοιξις ποὺ κάνουν ἀρραβῶνες καὶ χαρὲς  
ὅπου τὰ πουλάκια ψάλλουν ψίτ ψίτ ψίτ μέσ' ἔς τῆς φωλιᾶς.

\*Εἰ λοιπόν, ὠφελήθητε ὅσοι ἔχετε καιρό,  
γιατὶ πρῶϊμα λουλούδια ἔχει ὁ ἔρως νινινώ.

\*Ἦταν ἄνοιξις ποὺ κάνουν ἀρραβῶνες καὶ χαρὲς,  
ὅπου τὰ πουλάκια ψάλλουν ψίτ ψίτ ψίτ μέσ' ἔς τῆς φωλιᾶς.

ΓΕΛ. Μὰ τὴν ἀλήθειαν κυριοί μου, μολονότι δὲν ἔχουν πολλὴν ἔννοιαν αἱ λέξεις, οὐχ ἦττον καὶ τὸ τραγοῦδι δὲν ἦτο πολὺ ἀρμονικόν.

Α. ΑΚΟΛ. Ἀπατάσαι κύριε. Ἐκρητήταμεν τὸν χρόνον· δὲν ἐχάσαμεν τὸν καιρόν μας.

ΓΕΛ. Ναί, μὰ τὸν Θεόν· νομίζω ὅτι εἶνε χαμένοις καιρὸς ν' ἀκούη τις τόπον ἀνόητον τραγοῦδι. Ὁ Θεὸς μαζίσας· εἶθε νὰ διορθώσῃ τὴν φωνήν σας! \*Ἐλα Ὀδρίξ. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Τὸ δάσος

Εἰσέρχεται ὁ γέρων ΔΟΥΞ, ὁ ΑΜΙΕΝΣ, ὁ ΙΑΚΩΒΟΣ, ὁ ΟΡΛΑΝΔΟΣ,  
ὁ ΟΛΒΙΕΡΟΣ καὶ ΚΕΛΙΑ.

ΓΕΡΩΝ ΔΟΥΞ. Πιστεύεις Ὁρλάνδε, ὅτι δύναται ὁ νεκρὸς νὰ ἐκτελέσῃ πάντα ὅσα ὑπεσχέθη;

ΟΡΑ. "Άλλοτε τὸ πιστεύω, καὶ ἄλλοτε πάλιν ὄχι, ὅπως ἐκεῖνοι οἵτινες φοβούνται μὲν ἀλλ' ἐλπίζουν, καὶ τοὶ γινώσκοντες ὅτι ἔχουν λόγους γὰρ φοβούνται ;<sup>1</sup>

(Εἰσέρχεται ἡ ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ ὁ ΣΙΛΒΙΟΣ καὶ ἡ ΦΟΙΒΗ)

ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ. Ἀκόμη ὀλίγην ὑπομονὴν διὰ τὴν ἀνγκευλαιομένην τὴν συμφωνίαν μας. (Πρὸς τὸν Δοῦκα.) Λέγεις ὅτι ἂν σοι φέρω τὴν Ροζαλίνδαν σου θὰ δώσης αὐτὴν εἰς τὸν Ὁρλάνδον ;

ΔΟΥΞ. Ναί, καὶ βασιλεὺς ἀκόμη ἂν ἐπρόκειτο γὰρ δώτω μετ' αὐτῆς.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΡΛΑΝΔΟΝ. Λέγεις ὅτι θὰ λάβῃς αὐτὴν ὅταν τὴν παρουσιάσω ;

ΟΡΛΑΝ. Ναί, καὶ βασιλεὺς ὅλων τῶν ἄλλων τῶν ἐθνῶν ἂν ᾔμην.

ΡΟΖ. (Πρὸς τὴν Φοίβην) Λέγεις ὅτι θὰ με νυμφευθῇς ἂν συναινέσω ;

ΦΟΙΒΗ. Ναί, καὶ ἂν ἐπρόκειτο ν' ἀποθάνω μετὰ μίαν ὥραν.

ΡΟΖΑΛ. (Πρὸς τὴν Φοίβην) Ἄν ὅμως μὲ ἀρνηθῇς, θὰ λάβῃς σύζυγον τὸν πιστὸν τοῦτον ποιμένα.

ΦΟΙΒΗ. Αὐτὴ εἶνε ἡ συμφωνία.

ΡΟΖΑΛ. (Πρὸς τὸν Σίλβιον). Λέγεις ὅτι θὰ νυμφευθῇς τὴν Φοίβην ἂν θελήσῃ ;

ΣΙΛ. Καὶ ἂν ἀκόμη ᾔξευρα ὅτι ἡ ὑπανδρεὺς μου μετὰ τὴν Φοίβην θὰ με ἐθνικάτῳ.

ΡΟΖ. Ὑπεσχέθην γὰρ διευθετήσω ὅλα ταῦτα. Τήρησον δούξ τὸν λόγον σου ὅτι θὰ δώσης τὴν θυγατέρα σου. Καὶ σὺ Ὁρλάνδε τὸν ἰδικόν σου, ὅτι θὰ λάβῃς τὴν θυγατέρα του. Τήρησον Φοίβη τὸν λόγον σου ὅτι θὰ με ὑπανδρευθῇς, καὶ ὅτι θὰ συζευχθῇς μετὰ τοῦ ποιμένος του, ἂν μὲ ἀρνηθῇς. Κράτησε τὸν λόγον σου Σίλβιε, ὅτι θὰ νυμφευθῇς αὐτὴν ἐν ᾧ περιπτώσῃ ἢ θελῇ με ἀρνηθῇ. Ἀπέρχομαι δὲ ἐντεῦθεν ἔνα ἐξορκίζοντα τὰς διαφορὰς ταύτας. (Ἐξέρχεται ἡ Ροζαλίνδα καὶ ἡ Κελία)

ΔΟΥΞ. Εἰς τὸν νέον τοῦτον ποιμένα, ἀνκαλύπτω ζωηρά τινα χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τῆς θυγατρὸς μου.

ΟΡΑ. Ὅτε πρῶτον εἶδον αὐτὸν ἄρχων, ἐνόμισα ὅτι ἦτον ἀδελφὸς τῆς θυγατρὸς σου, ἀλλ' ὁ νεανίας οὗτος ἐγεννήθη εἰς τὸ δάσος, καὶ ὁ θεὸς αὐτοῦ, οὗ ἀναφέρει ὡς διασήμεον μάγον καὶ ὅστις ζῇ κεκρυμμένος εἰς τὰ βάθη τοῦ δάσους τούτου, ἐδίδάξεν αὐτὸν τὰ στοιχεῖα ἀπηγορευμένης τινὸς τέχνης.<sup>2</sup>

(Εἰσέρχεται ὁ ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΣ καὶ ἡ ΟΔΡΙΑ)

ΙΑΚΩΒΟΣ. Βεβηχώς θὰ ἐπίκειται νέος κατακλυσμός, καὶ τὰ ζεύγη ταῦ-

<sup>1</sup> As those that they fear hope and know they fear ὅπως ἐκεῖνοι οἵτινες δυσπιστοῦσιν ἐπὶ τοσούτον ὥστε ἐλπίζουν περιδεῖς, καὶ μόνον περὶ τοῦ φόβου τῶν εἶνε βέβαιοι. - Wright.

<sup>2</sup> Τέχνης ἧς ἡ ἐξάσκησις δὲν ἐπιτρέπεται.

τα ἔρχονται εἰς τὴν κυβωτόν. Ἐρχεται ζεύγος ἀλλοκότων κτηνῶν τὰ ὅποι' εἰς ὅλας τὰς γλώσσας ὀνομάζονται τρελλοί.

ΓΕΛ. Γελάσας καὶ χαράσας κύριοι!

ΙΑΚ. Δεξιώθητι αὐτὸν, ἄρχων. Αὐτὸς εἶνε ὁ τρελλὸς ἐκεῖνος τὸν ὅποιον συνήντων συχνὰ εἰς τὸ θάσος ὀρκίζεται ὅτι ἦτον αὐλικός.

ΓΕΛ. Ἄν κανεῖς ἀμφιβάλλῃ περὶ τούτου, ἄς μὲ ὑποβάλλῃ εἰς οἰκνδῆ-ποτε ἐξέτασιν. Ἐχόρευσα χορὸν κανονικόν,<sup>1</sup> ἐκολάκισσα κορίττις, ἤμην πολιτικός μὲ τοὺς φίλους μου καὶ γλυκὺς μὲ τοὺς ἐχθρούς μου, κατέστρεψα τρεῖς ράπτας, ἐφιλονείκησα τέσσαρας φορὰς καὶ παρ' ὀλίγον νὰ μονομαχήσω ἄλλην μίαν.

ΙΑΚ. Καὶ τίνι τρόπῳ ἔληξεν ἡ ἔρις;

ΓΕΛ. Νῶ, συνηντήθημεν καὶ εἶδομεν ὅτι ἡ ἔρις ἦτο τῆς ἐβδόμης κατηγορίας.

ΙΑΚ. Πῶς τῆς ἐβδόμης κατηγορίας; ἀγάπα τον, ὦ φίλε ἄρχων.

ΔΟΥΞ. Μοῦ ἀρέσκει πολὺ.

ΓΕΛ. Κ' ἐμένα μ' ἀρέσκει. Τρέχω κ' ἐγὼ ἐδῶ μὲ τὰ λοιπὰ ἐξοχικὰ ζεύγη, διὰ νὰ ὀρκισθῶ καὶ νὰ ἐπιορκήσω· διότι ὁ μὲν γάμος δεσμεύει, τὸ δὲ αἶμα διαλύει τοὺς δεσμούς· μίαν πτωχὴν καὶ ἀσχημὴ κόρη, ἀλλὰ ἰδική μου, ἰδιοτροπία· νὰ πάρω ἐκείνην τὴν ὀπίκην κανεῖς ἄλλος δὲν θέλει. Ἡ πλουσία τιμιότης κατοικεῖ ὡς ὁ φιλάργυρος εἰς σπῖτι ταπεινόν, ὅπως ὁ ἀδάμας εἰς ρυπαρὸν ὄστρακτον.

ΔΟΥΞ. Μὲ τὴν ἀλήθειαν εἶνε εὐρυέστητος καὶ ἐμβριθής.

ΓΕΛ. Σύμφωνα μὲ τὰ βέλη τῶν τρελλῶν καὶ μὲ τόσον γλυκεῖς σφακέλλους.<sup>2</sup>

ΙΑΚ. Ἀλλ' εἰπέ περὶ τῆς ἐβδόμης κατηγορίας, τίνι τρόπῳ ἀνεκλύψατε ὅτι ἡ ἔρις ἦτο τῆς ἐβδόμης κατηγορίας;

ΓΕΛ. Ἐνεκα ψεύδους ἐπτάκις ἀπο κρουσθέντος. — Στάσου καλλιτέρα Ὀδρῖα. — Ἰδοὺ πῶς. Ἀπεδοκίμασα τὸ κόψιμον τοῦ πώγωνος ἐνὸς αὐλικοῦ. Μοῦ ἐμήνυσεν ὅτι ἂν ἐγὼ εἶπα ὅτι δὲν ἦτο καλοκομμένος, αὐτὸς φρονεῖ τὸ ἐναντίον· τοῦτο ὀνομάζεται φιλόφρων ἀπάντησις. Ἄν πάλιν τῇ εἴεγον ὅτι δὲν ἦτο καλοκομμένος θὰ μοὶ ἀπεκρίνετο ὅτι ἔκοψε τὸν πώγωνα πρὸς ἰδίαν τοῦ εὐχαρίστησιν· τοῦτο ὀνομάζεται μέτριος σαρκασμός. Ἄν ἐπέμενον ἀκόμη ὅτι δὲν ἦτο καλοκομμένος, θὰ μοῦ ἀπεκρίνετο ὅτι καταφρονεῖ τὴν κρίσιν μου· τοῦτο ὀνομάζεται βάνανος ἀπόκρισις. Ἄν

<sup>1</sup> Have trod a measure. Μεγαλοπρεπὴς καὶ κανονικὸς χορὸς, χορευόμενος εἰς τὰς αὐλάς.

<sup>2</sup> According to the fools'bolt sir, and such dulcet diseases. Οἱ θέλοντες νὰ ἐξηγάγῃσιν ἔννοιάν τιναν ἐκ τῆς ἀνοησίας τοῦ Γελωτοποιοῦ, δεόν νὰ μεταβάλλωσι τὸ diseases εἰς discourses ἢ phrases discord. Ἀλλ' ὁ Γελωτοποιὸς μιμνῆται ἐκεῖνους ὅστινες καὶ σήμερον ἐτι μεταχειρίζονται καλλιπεῖς φράσεις, χωρὶς νὰ ἐννοῶσιν αὐτάς, καταστρέφοντες τὴν ἔννοιαν χάριν κομψῆς τινος λέξεως.

καὶ πάλιν τῷ ἔλεγον ὅτι δὲν ἦτο καλοκομμένος, θὰ μοὶ ἀπεκρίνεται, ὅτι δὲν εἶπα ἀλήθειαν· τοῦτο ὀνομάζεται *τολμηρὰ ἐπίπληξις*. Ἄν καὶ πάλιν ἐπέμενον λέγων ὅτι δὲν εἶνε καλοκομμένος, θὰ μοὶ ἔλεγε ὅτι ψεύδομαι· τοῦτο ὀνομάζεται *φιλόνηκος ἐπιτίμησις*· καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρι τοῦ ἀμέσου καὶ τοῦ κατὰ συνήθειαν ψεύδους.

ΙΑΚ. Καὶ πόσας φορὰς εἶπας ὅτι ὁ πώγων τοῦ δὲν ἦτο καλοκομμένος.

ΓΕΛ. Δὲν ἐτόλμησα νὰ προβῶ μακρότερα τοῦ κατὰ συνθήκην ψεύδους· ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἐτόλμησε νὰ μοὶ ἀποδώτῃ τὸ ἄμεσον ψεῦδος· ἐματρήσαμεν λοιπὸν τὰ ξίφη μας καὶ ἀπεχωρίσθημεν.

ΙΑΚ. Δύνασαι ν' ἀπαριθμῇς κατὰ τάξιν τοὺς βαθμοὺς τοῦ ψεύδους;

ΓΕΛ. Ἄ, κύριε, φιλονεικοῦμεν κατὰ τοὺς τύπους τῶν βιβλίων, ὅπως καὶ σεῖς ἔχετε βιβλίον τῶν καλῶν τρόπων. Ἴδου ἡ ἀπαρίθμησις τῶν βαθμῶν. Πρῶτον ἡ Φιλόρων Ἀπάντησις· δεύτερον ὁ Μέτριος Σκρυσμός· τρίτον ἡ Βάνυσος Ἀπόκρισις· τέταρτον ἡ Τολμηρὰ Ἐπίπληξις· πέμπτον ἡ Φιλόνηκος Ἐπιτίμησις· ἕκτον τὸ κατὰ Συνθήκην Ψεῦδος· ἑβδομον τὸ Ἄμεσον Ψεῦδος. Δύνασαι νὰ ἀποφύγῃς πάντα ταῦτα, ἐκτὸς τοῦ Ἀμέσου Ψεύδους· καὶ αὐτὸ ἀκόμη δύνασαι ν' ἀποφύγῃς δι' ἐνὸς ἑάν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐπὶ τὰ δίκασταί δὲν κατώρθωσαν νὰ συμβιβάσωσι μίαν διαφοράν· ὅτε δὲ σονηνητήθησαν οἱ ἀντίπαλοι, ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν κατέρυγεν εἰς τὴν λέξιν ἑάν· λέγων ἑάν εἶπες τοῦτο, τότε εἶπα καὶ ἐγὼ ἐκεῖνο· τότε ἔτεινον τὰς χεῖρας ἀλλήλοις καὶ συνεφιλιώθησαν ὡς ἀδελφοί. Τὸ ἑάν εἶνε ὁ μόνος εἰρηνοποιός. Ἐχει πολλὴν ἀξίαν τὸ ἑάν.

ΙΑΚ. Δὲν εἶνε σπάνιος ἄνθρωπος ἄρχων; εἶνε λαμπρὸς εἰς ὅλα, καὶ ὁμῶς εἶνε τρελλός.

ΔΟΥΞ. Μεταχειρίζεται τὴν τρέλλαν τοῦ ὡς ξύλινον ἵππον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξακοντίζει τὰ βέλη τῆς εὐφυΐας του.

Εἰσέρχεται ὁ ΥΜΕΝΑΙΟΣ ἢ ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ καὶ ἡ ΚΕΛΙΑ. (Ἡ μουσικὴ πιανίζει)

ΥΜΕΝΑΙΟΣ.

Ἐν οὐρανοῖς ὁπάσῃ ἀγκυλλίαισι

ὅταν ἐν ὁμινοῖα τὰ ἐπίγεια

καὶ πλήρει ἀρμονίᾳ συμβαδίζουσι!

Λάβε ὦ δούξ, τὴν κόρην σου· ἐξ οὐρανοῦ

τὴν ἔφερ' ἐδῶ κάτω ὁ Ὑμέναιος,

διὰ νὰ δυνηθῇς, ὦ δούξ, τὴν χεῖρά της

νὰ συνενώσῃς μετ' ἐκείνου, οὐτινος

ἐγκλείει τὴν καρδίαν ἐν τῷ στήθει της.

ΡΟΖ. (ἰδὲν πρὸς τὸν δούκα.) Εἰς σέ παραδίδομαι διότι εἶμι ἰδική σου.  
(Πρὸς τὸν Ὁρλάνδου) Εἰς σέ παραδίδομαι διότι εἶμι ἰδική σου.

ΔΟΥΞ. Ἄν ὅτι βλέπω εἶνε ἀληθές, εἶσαι ἡ θυγάτηρ μου.

ΟΡΛ. Ἄν ὅτι βλέπω εἶνε πραγματικόν, εἶσαι ἡ Ροζαλίνδα μου.

ΦΟΙΒΗ. Ἄν ἡ ὄψις καὶ ἡ μορφή εἴνε ἀληθινά, τότε ἔχει ὑγείαν ἀγαπητή μου!

ΡΟΖ. (πρὸς τὸν δοῦκα.) Πατέρα ἄλλον ἐκτὸς σοῦ δὲν θέλω. (Πρὸς τὸν Ὀρλ.) Σόζυγον ἄλλον ἐκτὸς σοῦ δὲν θέλω. (Πρὸς τὴν Φοίβην.) Γυναῖκα ἄλλην ἐκτὸς σοῦ οὐδέποτε θὰ νυμφευθῶ.

ΥΜΕΝΑΙΟΣ.

Ἔ! σιωπή! σὺς εἶπα τὸν ἐλάχιστον  
δὲν ἐπιτρέπω θόρυβον. Ἀκούσατε  
πῶς θ' ἀπολήξουν ταῦτα τὰ παράδοξα·  
οἱ μὲν ὀκτὼ μνηστῆρες, οἱ ἐδῶ αὐτοὶ,  
μὲ τὰ δεσμὰ τοῦ Ὑμεναίου θὰ δεθοῦν,  
ἂν εἴνε ἡ ἀλήθεια ἀλήθεια<sup>1</sup>.

(πρὸς τὸν Ὀρλάνδον καὶ τὴν Ροζαλίνδα)

Οἱ δύο σεῖς, θὰ μείνετε ἀχώριστοι

(πρὸς τὸν Ὀλιβιέρου καὶ τὴν Κελίαν)

Ἔσεῖς οἱ δύο θὰ νὰ εἰσθε μιὰ καρδιά.

(πρὸς τὴν Φοίβην)

Σὺ, ἡ τὸν ἔρωτά του θὰ παραδεχθῇς  
ἢ μὲ γυναῖκα σὲ παντρεύομεν εὐθύς.

(πρὸς τὴν Ὀδρίαν καὶ τὸν Γελωτοπότην)

Τόσον σφιγκτὰ οἱ δύο σας συνδέεσθε,  
ὅσον μὲ τὴν κακοκίρην ὁ χειμῶν.

Ἐν ᾧ λοιπὸν ἡμεῖς ἐδῶ θὰ ψάλλωμεν,

Σεῖς εἰμπορεῖτε κάλλιστα νὰ κάματε

μυρίας ἐρωτήσεις, νὰ χοροτάσσετε,

καὶ πλέον ἢ τὸ ἐξῆς νὰ μὲ θαυμάζετε,

ἀφ' οὗ ἰδῆτε πῶς εὐρέθημεν ἐδῶ

καὶ πῶς τὰ γεγονότα ταῦτα ἔληξαν.

### ΔΣΜΑ

Ὁ γάμος εἶνε στέφανος τῆς χρυσοθρόνου Ἥρας,  
εὐλογημένος σύνδεσμος τραπέζης τε καὶ κοίτης.

Οἰκίζει ὁ Ὑμεναῖος οἰκίζει πᾶσαν πόλιν.

Δεδοξασμένος ὁ σεπτὸς ὁ γάμος ἔστιν. Δόξα

δόξα μεγάλη καὶ τιμὴ τῷ θεῷ Ὑμεναίω!

1. If truth holds true contents. Ἄν ὑπάρχῃ ἀλήθεια ἐν τῇ ἀληθείᾳ. Ἀὕτη εἶνε ἡ μόνη ἐννοία ἣν δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς φράσεως ταύτης.

**ΔΟΥΞ.** Καλῶς ἦλθες, φιλότιμη μου ἀνεψιά, οὐδὲ τὴν θυγατέρα μου θὰ ὑπεδεχόμενην ἐγκαρδιώτερον.

**ΦΟΙΒΗ.** Δὲν θὰ πάρω πίσω τὸν λόγον μου. (Πρὸς τὸν Σιλβιον.) Τώρα εἶσαι ἰδιώτης μου. Ἡ πίστις σου ἐκέρδησε τὴν ἀγάπην μου.

Εἰσέρχεται ὁ **ΙΑΚΩΒΟΣ ΔΕΒΩΑ.**

**ΙΑΚΩΒΟΣ ΔΕΒΩΑ.** Ἐπιτρέψτε μοι νὰ σὰς εἶπω ὀλίγας λέξεις. Εἶμαι ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ σὶρ Ρολάνδου Δεβωά, καὶ κομίζω εἰς τὴν σεβαστὴν ταύτην ὁμῆγυριν τὰς ἀκολούθους ἀγγελίας. Ὁ δοῦξ Φριδερίκος, μαθὼν ὅτι δίκαια κριμένοι ἄνδρες κατέφευγον καθ' ἑκάστην εἰς τὸ δάσος τοῦτο, συνήθροισεν ἰσχυρὸν στράτευμα, ὅπερ ἐξεστράτευσεν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν του, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συλλάβῃ ἐνταῦθα καὶ θανατώτῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Φθάς ὁμοῦς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δάσους, συνήντησε γέροντα ἰερωμένον, καὶ μικρὸν μετ' αὐτοῦ συνδιαλεχθεὶς, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ τὴν ἐκστρατείαν του καὶ τὸν κόσμον. Κληροδοτεῖ δὲ τὸ στέμμά του εἰς τὸν ἐξορίστον ἀδελφὸν του, καὶ ἀποκαθιστᾷ εἰς τὰς γαίης των πάντας ἐκείνους οἵτινες τὸν ἠκολούθησαν εἰς τὴν ἐξορίαν. Περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων μου ἐγγυῶμαι διὰ τῆς ζωῆς μου.

**ΔΟΥΞ.** Καλῶς ἦλθες, νέε. Ὡρῆα γαμήλια δῶρα προσφέρεις εἰς τοὺς ἀδελφούς σου. Εἰς μὲν τὸν ἕνα τὰς δημευθείσας γαίης του, εἰς δὲ τὸν ἄλλον χώραν ἐλόκληρον, δορυκάτον ἰσχυρόν. Ἐν πρώτοις, ἄς ἀποπεραιτώσωμεν ἐν τῷ δάσει τούτῳ ὅ,τι ἐν αὐτῷ κισίως ἠρχίσκαμεν· εἴτε δὲ πάντες ὅσοι ἐκ τῆς εὐτυχοῦς ταύτης ὁμηγύρεως, ὑπέφερον μεθ' ἡμῶν ἡμέρας καὶ νύκτας χαλεπὰς, θὰ μετὰτχῃσι τῆς ἀποδοθείσης ἡμῖν εὐτυχίας ἕκαστος ἀνὰ λόγους τῆς παρουσίης του. Ἐν τούτοις ἄς λητμονήσωμεν τὴν νεοκτηθεῖσαν ταύτην ἐξουσίαν, καὶ παρὰδοθῶμεν εἰς τὰς ἀγροτικάς ἡμῶν διασκεδάσεις. Ἄς πικανίσῃ ἡ μουσική! Σαῖς δὲ νόμφαι καὶ νόμφροι χορεύσατε μὲ φιδρὸν βῆμα ὑπὸ τοὺς φθόγγους τῆς μουσικῆς.

**ΙΑΚΩΒΟΣ** (πρὸς τὸν Δεβωά) Συγνώμην, Κύριε. Ἄν ἤκουσα καλῶς, ὁ δοῦξ ἐνεδύθη τὸν μοναχικὸν βίον καὶ ἐγκατέλειπε τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς αὐλῆς;

**ΙΑΚΩΒΟΣ ΔΟΥΒΩΑ.** Ναί, κύριε.

**ΙΑΚ.** Θὰ ὑπάγω πρὸς αὐτόν. Πολλὰ ἔχει τις ἀκούσῃ καὶ νὰ διδαχθῇ παρὰ τῶν προσηλύτων τούτων· εἰς σέ (πρὸς τὸν Δοῦκα) κληροδοτῶ τὰς προφάρης σου τιμὰς, ὧν κατέστης ἄξιος διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἀρετῆς σου.

(Πρὸς τὸν Ὁρλάνδον.) Εἰς σέ ἔρωτα, ἄξιον τῆς ἀφοσίωσός σου.

(Πρὸς τὸν Ὀλβιέρον.) Εἰς σέ τὰς γαίης σου, τὸν ἔρωτα καὶ τοὺς ἐπιοχμαῖς σύμμαχους σου.

(Πρὸς τὸν Σιλβιον.) Εἰς σέ κλίνῃ, μετὰ πολοῦ κόπου κτηθεῖσαν.

(Πρὸς τὸν Γελωτοποιόν.) Εἰς σέ δὲ κληροδοτῶ τὰς οἰκικὰς ἐριδας.

διότι αἱ προμήθειαι τοῦ ἐρωτικοῦ σου ταξιδίου, θὰ διρκέσωσι μόνον ἐπὶ δύο μῆνας.

Ἐμπρὸς λοιπὸν ἐξυκολουθήσατε τὰς διασκεδάσεις σας, διότι ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην ἄλλων, ὅχι χοροῦ.

ΔΟΥΞ. Μαῖνε, μεῖνε, Ἰάκωβε.

ΙΑΚ. Δὲν μοὶ ἀρέσουν αἱ διασκεδάσεις αὐταί. Θὰ περιμαίνω τὰς διατάγας σας εἰς τὸ ἐγκαταλειμμένον σπήλαιόν σας. (ἐξέρχεται.)

ΔΟΥΞ. Ἄς προῦμεν, ἄς προῦμεν· θὰ ἐορτάσωμεν τὴν τελευτὴν τῆς τὴν ἐλπίζοντες ὅτι θὰ λήξει ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει. (χαρεύουσι).

## Ἐπίλογος

### ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ (πρὸς τὸ κοινόν)

Δὲν συνειθίζετο νὰ βλέπῃ τις τὴν ἡρώϊδα τοῦ ἔργου ὑποκρινομένην τὸν ἐπίλογον· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀπρεπέστερον, ἢ τὸ νὰ βλέπῃ τὸν ἥρωα ὑποκρινόμενον τὸν πρόλογον. Ἄν εἶνε ἀληθές, ὅτι ὁ καλὸς οἶνος δὲν χρήζει διακριτικοῦ σημείου,<sup>1</sup> εἶνε ἐπίσης ἀληθές, ὅτι καλὸν ἔργον δὲν χρήζει ἐπιλόγου, καὶ ὅμως εἰς τὴν καλὸν οἶνον θέτουσιν ὠραίους κλάδους κισσοῦ, τὰ δὲ καλὰ ἔργα καθίστανται καλλίτερα τῇ βοηθείᾳ καλῶν ἐπιλόγων. Πόσον δυσχερὴς ἐνῆε ἡ θέσις μου ἥτις οὔτε καλὸς ἐπίλογος, οὔτε δύναμαι νὰ συνηγορήσω περὶ ἡμῶν ὑπὲρ ἐνὸς καλοῦ ἔργου! Δὲν εἶμαι ἐνδεδυμένη ὡς ἐπαίτις, ἐπομένως δὲν μοὶ ἀρμόζει νὰ ἐπαιτῶ, οὐδὲν ἄλλο μοὶ ὑπολείπεται ἢ νὰ ἐξορκίσω ἡμᾶς ὄρχομαι δὲ ἀπὸ τῶν γυναικῶν.

Σὰς ἐξορκίζω λοιπὸν ὦ γυναῖκες, ἐν ὀνόματι τοῦ ἔρωτος ὃν τρέφετε πρὸς τοὺς ἀνδρας, ν' ἀγαπήσῃτε ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ὅ,τι ἐξ αὐτοῦ σὰς ἀρέσκει· ἐξορκίζω δὲ καὶ ἡμᾶς ὦ ἄνδρες, ἐν ὀνόματι τοῦ ἔρωτος, ὃν τρέφετε πρὸς τὰς γυναῖκας—καὶ καθὼς παρρηρῶ ἐκ τῶν μειδιαμάτων σας, οὐδαίς ἐξ ἡμῶν τὰς μισεῖ—νὰ συντελέσῃτε ὥστε τὸ ἔργον τοῦτο ν' ἀρέσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰς γυναῖκας. Ἄν ἤμην γυνή, ὕψελον ἀσπαχθεῖ ἐξ ὑμῶν τόσους, ὅσους ἔχουσι πωγῶνας τῆς ἀρετικῆς μου, χρῶμα τῆς ὀρέξεώς μου καὶ ἀναπνοὴν μὴ ἀπαρέτκονταν μοι· εἶμαι δὲ βεβαία ὅτι πάντες ἐκεῖνοι οἵτινες ἔχουσι ὠραῖον πώγωνα εὐεῖδὸς πρόσωπον, ἢ γλυκεῖαν ἀναπνοὴν, θὰ μοὶ ἀποτείνωσι, ὡς ἀμοιβὴν τῆς φιλικῆς προσφορᾶς μου, εὐμενῇ ἀποχαιρετισμὸν ὅταν ὑποκλινῶς τοὺς ἀποχαιρετίσω.

<sup>1</sup> Good wine need not bush· κλάδος κισσοῦ ἦτον ἄλλοτε τὸ διακριτικὸν σημεῖον τοῦ οἶνο-πωλείου. Ἡ καλλονὴ τῶν γυναικῶν ὁμοιάζει πρὸς κλάδον κισσοῦ ὅστις ἐλκύει πρὸς τὸ οἶνο-πωλεῖον.

Wright.